

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Αγίου Χαράλαμπος (10 Φεβρουαρίου)

Σημεία σύγχρονης ειδωλολατρίας

Ο σήμερα εορταζόμενος Άγιος Χαράλαμπος, αγαπητοί μου αδελφοί, είναι από τους πλέον λαοφιλείς και οικείους Αγίους της Εκκλησίας μας. Έζησε κατά τον 2^ο μ. Χ. αι., σε μια εποχή που κυριαρχούσε η ειδωλομανία και η νέα Χριστιανική πίστη αναπτυσσόταν σε καθεστώς απηνών διωγμών. Ο Άγιος Χαράλαμπος ήταν ιερέυς στη Μαγνησία της Μικράς Ασίας, όταν ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας Σεπτίμιος Σεβήρος εξαπέλυσε σκληρότατο διωγμό κατά των Χριστιανών, θύμα του οποίου υπήρξε ο απλός, όσο και ζηλωτής ποιμένας Χαράλαμπος. Τα βασανιστήρια που υπέστη και ο δι' αποκεφαλισμού μαρτυρικός θάνατος προέκυψαν γιατί ο Άγιος Χαράλαμπος ανεδείχθη, με το σταθερό φρόνημά του, «σύλος ακλόνητος της Εκκλησίας Χριστού», με το φωτεινό παράδειγμα της πίστης του, «λύχνος αείφωτος της οικουμένης», ενώ με όλο το ποιμαντικό του έργο, «έλυσε των ειδώλων την σκοτόμαιναν», δηλ. διέλυσε το σκοτάδι και το ψεύδος της ειδωλολατρίας.

Η ειδωλολατρία, που κυριάρχησε στην οικουμένη πολλούς αιώνες πριν την έλευση του Χριστού και έως τα μέσα του 4^{ου} μ.Χ. αιώνας, ήταν η θεοποίηση των ανθρώπινων παθών και αδυναμιών, στην οποία οι άνθρωποι προέβαιναν, επειδή δε μπορούσαν ή δεν ήθελαν να τις αντιμετωπίσουν και κατανικήσουν. Ο Μέγας Αθανάσιος επισημαίνει ότι «οι άνθρωποι, αφού περιέπεσαν εις τον παραλογισμόν των παθών και δεν έβλεπαν, πλέον, τίποτε άλλο παρά ηδονάς και σαρκικός επιθυμίας, επειδή είχαν τον νουν των εις αυτά τα μη λογικά, με μη λογικά αναπαρέστησαν και το θείον, συμφώνως προς την ποικιλίαν των παθών των και επαρουσίασαν, διά γλυπτών, πολλούς θεούς»¹

Είναι αλήθεια ότι η ειρηνική εξάπλωση της Χριστιανικής πίστης στην οικουμένη επέφερε την παύση του ειδωλολατρικού παραλογισμού, ο οποίος είχε ήδη επισημανθεί από κορυφαίους εκπροσώπους της Ελληνικής φιλοσοφίας, πολύ πριν την Σάρκωση του Χριστού. Κάποιες απόπειρες αναβίωσης της ειδωλολατρίας, με τη μορφή του νεοπαγανισμού, στην εποχή μας, πέραν της γραφικότητάς τους, υποκρύπτουν κινδύνους, οι οποίοι πολλάκις έχουν επισημανθεί από την ποιμαίνουσα Εκκλησία, καθώς προβάλλονται ως σύγχρονη μόδα, ως επιστροφή στην δήθεν Ελληνική θρησκευτική παράδοση, στοχεύοντας κυρίως στις νεανικές συνειδήσεις.

Ενώ, όμως, η ειδωλολατρία έχει εκλείψει προ πολλού, ως αποδεκτό και αναγνωρισμένο θρησκευτικό μοντέλο, εμφανίζεται,

¹ «Κατά ειδώλων». Ε.Π.Ε., τόμος 1, σελ. 139

ενίοτε, με μορφές συγκεκαλυμμένης θεοποίησης ενός εκκοσμικευμένου τρόπου ζωής, από τον οποίο απουσιάζει η αναφορά στον αληθινό Θεό και η βίωση της Ορθόδοξου πίστεως. Με άλλα λόγια, ειδωλολατρία παρατηρείται και σήμερα, ακόμα και ανάμεσα στους Χριστιανούς, οι οποίοι νομίζουν ότι μπορούν να συνταιριάξουν την Χριστιανική ιδιότητα με την κοσμικότητα και το υλιστικό πνεύμα της εποχής. Πιο ξεκάθαρα είναι τα πράγματα στους ανθρώπους που, ενώ δηλώνουν άθεοι, χωρίς να το αντιλαμβάνονται, έχουν αναγάγει στο επίπεδο της θεότητας σειρά ανθρωπίνων παθών, εμπίπτοντας σε μία ξεκάθαρη ειδωλολατρία.

Σήμερα οι άνθρωποι θεοποιούν το χρήμα. Όλα και όλοι κινούνται γύρω του, τα πάντα εξαρτώνται από τους δείκτες της οικονομίας. Το κυνήγι του πλουτισμού, για κάποιους άλλους, έχει γίνει σκοπός ζωής, που πρέπει να ικανοποιηθεί έναντι οιαδήποτε τιμήματος. Η έλλειψη του χρήματος, από την άλλη, επιφέρει δυστυχία, οδηγεί σε απελπισία, απολήγει σε απονενομημένα διαβήματα,

Πολλοί συνάνθρωποί μας θεοποιούν τη σάρκα, μιμούμενοι την ακραία σαρκολατρική ειδωλομανία των αρχαίων ειδωλολατρών. Η σάρκα είναι το παν, γι' αυτό πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για να είναι υγιής, να είναι ελκυστική, να διατηρείται νεανική, να ικανοποιούνται οι ανάγκες της, με το διαρκές κυνήγι της ηδονής, ακόμα και με τρόπους διατροφικούς, που προσβάλλουν και εξευτελίζουν το ανθρώπινο πρόσωπο. Προς τον σκοπό αυτό συμβάλλουν ενσυνείδητα τα σύγχρονα Μ.Μ.Ε. και το διαδίκτυο. Η προβολή του σαρκικού τρόπου ζωής από την τηλεόραση είναι καθημερινή υπόθεση, μάλιστα με τρόπο που προσβάλλει την δημιουργική τάξη του Θεού, αφού θέλει, οπωσδήποτε, να μας πείσει για την φυσιολογικότητα του αφύσικου και την ομαλότητα του ανώμαλου. Την ίδια στιγμή το διαδίκτυο γίνεται ο χώρος θεοποίησης κάθε ακραίας σαρκικής εκτροπής, που έχει εξελιχθεί σε μάλιστα της εποχής, που απειλεί αναρίθμητους ανυποψίαστους και αφελείς χρήστες.

Αλλά και μέσα στην Εκκλησία μπορεί να παρατηρηθούν ειδωλολατρικές παραφωνίες. Στην περίπτωση αυτή «ειδωλολατρία είναι η προβολή των προλήψεών μας στο επίπεδο της θεότητας και αυτό μπορεί να βαρύνει κι εμάς τους Χριστιανούς»². Πρόκειται για έναν υπαρκτό πειρασμό, που συναντάται ευρέως στο φάσμα της λαϊκής θρησκευτικότητας, που αδυνατεί να διακρίνει το Ορθόδοξο ήθος και πνεύμα από την πληθώρα των προλήψεων και δεισιδαιμονιών, που αν δεν εντοπιστεί έγκαιρα και αντιμετωπιστεί αμέσως, είναι σε θέση να οδηγήσει στον εκπεσμό της θρησκευτικότητας σε θρησκοληψία.

Βλέπουμε, αδελφοί μου, ότι η ειδωλολατρία μπορεί να είναι υπόθεση του χθες, εξακολουθεί, όμως, με τον ένα ή άλλο τρόπο, να

² π. Γεώργιος Μεταλληνός, ομιλία, Ιερά Μονή Πεντέλης, 22/11/2013

κάνει αισθητή την παρουσία της στον σύγχρονο τρόπο ζωής, παρασύροντας στον όλεθρο τους αφελείς. Μην επιτρέψουμε στον εαυτό μας να παρασυρθεί από τέτοιες πρακτικές, που προβάλλονται ως σύγχρονες και προοδευτικές, ενώ στην πραγματικότητα, έρχονται από ένα ζοφερό και ακραίο θρησκευτικό παρελθόν, το οποίο πλήρωσε ακριβά ο κόσμος και η Εκκλησία μας στο διάβα των αιώνων. ΑΜΗΝ!